

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **Homiliarius, Fragment - Cod. Aug. Fr. 81**

**[S.l.], [9. Jh.]**

[urn:nbn:de:bsz:31-1665](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1665)



desunt. & cupiditas carnis est. & concupiscentia

*Quid sit mundus  
demagogus in gregem  
stat. Quid sit mundus  
demonstrat. 15 4 5 6 6*

perat quid dicit. nolite diligere mundum. Qui enim utaperant mundū istum. utaperant artificem mundi. Audi mundum bis in loco nominatū. subdiuersis significationibus. de dno xpō dictū est. In hoc mundo erat. & mundus p̄ ipsum factus est. & mundus eum n̄ cognouit. Mundus p̄ eum factus est. auxilium nr̄m in nomine dñi quiescit caelū & terram. Mundus p̄ eū factus est. Leuaui oculos meos ad montes. unde ueniat auxilium mihi. Auxilium meum ad dno. quiescit caelū & terram. Iste mundus ad dō factus est. & mundus eum n̄ cognouit. Quis eū mundus non cognouit. dilector mundi. amator operis. contemptor artificis. amator migræ. rumpe funes ac creatura. alliga ad creatorem. muta amorem. muta timorem. Non enim faciunt bonos ut malos mores. nisi boni uel mali amores. Magnus iste uir dicitur. alius quis bonus est. magnus est. unde quæro multa nouit. quid diligit. quaero n̄ quid sciat. Nolite ergo diligere mundū. neque ea quæ sunt in mundo. si quis diligit mundum. n̄ est caritas patris in illo. Quæ omnia quæ in mundo sunt. utiq; in dilectorib; mundi. quæ in dilectorib; mundi. ē cupiditas carnis & concupiscentia oculorū & ambitio seculi. In cupiditate carnis uoluptas est. in concupiscentia oculorū curiositas est. In ambitione seculi superbia est. Quæ tria

quædamcat. Multa rami sed triplex. Quæ triplex mala habet. quantum mala facit. In luxuria appetitio. Inde adultera fornicationes. Inde luxuria & ebriitates. inde quequiritatillat sensus implicite. & in rem pensat. sua uitate pestifera addicit carni n̄tem. deurbat ex arte rectorem. subdit seruenti imperantem. & quid poterit homo facere rectū in seipso peruersus. quæ mala facit. turpis curiositas. ē cupiditas uana oculorū audita. iugatiū spectaculorū. In sania studiorum. nullo premio conflictus certaminum. Certant aurige aliquo premio. litigant pau rigis populi quo premio. sed dilectā auriga. Delectat uenator. delectat schenicus. Ita ne honestum delectat turpitudine. muta & iā cupiditatem spectaculorū. exhibet ecclesia mentituae honorabiliora & ueneranda spectacula. Modo legebat passio beatissimi cypriani. aure audiebamus. n̄te spectamus. certantē uidebamus. periclitantē quodāmodo timebamus. sed dī adiutorium sperabamus. Deniq; uultis nosse quid inest inter spectacula nr̄a & theatra. Nos quantum in nobis iugis sanamens. martyres quos expectauimus cupimus imitari. honeste spectator. in theatro cum spectas insanis. si uides imitare quem diligis. Ecco ego specto cyprianum. Amo cyprianum. si n̄ ceris male dic mihi & dic talis sis. expecto delector. quantum ualeo lacertis mentis amplector. uideo certatorem. gaudeo uictorem. irascor





ut dixi. & dic mihi talis sis. Ut de sinon amplexer. uide sinon opto. uide sin cupio. uide sinon indignū inepossū dicere. refugere tam aucta q: non possū. Expectatu. delectare tu. amatu noli irasci. si dixerō talis sis. sed parco non dico agnosce amicū spectacula muta tecum. tales amemus de quib: n̄ erubescamus. tales amemus. quos imitari quantū ualemus optemus. Sed infamis est quis spectatur. quis spectat honestus est. cessat cupiditas emptoris. & nulla erit turpitudine uenalis. Infamiam spectando confirmas. quid puocas qd̄ accusas. miror si amicitia n̄ te aspergit infamia. sed non te aspergit. Immaculata maneat honestas si potest. Spectatrices libidinum emptrix turpium uoluptatū. Audeo phibere spectacula. audeo plane. dat mihi fiducia locus hic. & quime cōstituit in isto loco. Potuit sēs martyr sequentes sustinere paganos. ego n̄ audeo audientes instruere xpianos. Ego mō uiam tacitas offensiones. cū ille cōtempserit aptos furores. Dicam prorsus certe re larguar in cordib: audientium. si falsa dico. Optime fecit omnino optime fecit. Antiqua disciplina romana. quae omne genus strionum in infam loco deputauit. n̄ illis ullus homo incuria. non saltē implebit tributis. Undiq: ab honestis remoti. & honestis uenales propositi. Quidate pp̄ dignitatem decuria remouisti. & propter uoluptatē tibi in theatro posuisti. ē sona & dignitatis tuae uoluptas tua. & ipsi miseri adducti sunt spectantium uocibus. spec

tantium cupiditatibus. spectantium & infamiam uoluptatibus. remoue ista omnia libenter. Misericordia in illos facit. quis spectare noluerit. Dicta sunt haec de concupiscentia oculorū. ambitio seculi. quantū mali habet. Ibi omnis supbia. Et quid est peius superbiae. Sententiam dñi audi. Dñs supbis resistit. humilibus autē dat gratiam. Ergo & ambitio seculi maligna est. Dicet aliquis. sine illa n̄ possunt seculi potestates. prorsus possunt. Rector est in potestate cōstitutus. se regat & regit. sed humana mens p̄git in elationē. frenatur elatio. hominem se eē cognoscat. quid homine iudicat. dispar est dignitas. sed cōmunis est ipsa fragilitas. Hoc quippe scē quae cogitat & habet potestatem. n̄ pergit in elationem. Uicit ista omnia cyprianus. Quid enim n̄ uicit qui uitam ipsā omnib: temptationib: redundantem cōtempserit. mortē illi minatus est iudex. ille ē fessus est xpm̄. paratus mori p̄ xp̄o. Ubimors uenerit. nulla remanebit ambitio. nulla curiositas oculorū. nulla appetitio sordidarū & carnalium uoluptatū. una uita cōtemptra omnia superantur. Beatus ergo laudatur in dño. q̄ando hoc possit. sinon adiuuas & dñs. quando uicit sine spectatur. Qui coronam parabat uicenti. sumministrat uicenti laboranti. Gaudet plane. & ipse gaudet p̄ nobis n̄ pro se. quando in dñm laudatur. Mitis enī ualde ē. mitis. & scriptū est. In dño laudabit animam eā. Audiunt mansuēti & laudentur. Mitis enim in dño



8<sup>a</sup>

re. sed dnm non sequuntur; Unde et eadem  
 eadem ueritas dicit; Qui non bauulat crucem  
 suam & uenit post me. non potest meus esse disci-  
 pulus; Bauulare enim crucem & post  
 dnm ire est. uel carnis abstinentia. ut con-  
 passionem proximi. studio ad aeternae inten-  
 tionis exhibere; Nam quisquis haec pro  
 temporali intentione exhibet. crucem qui-  
 dem bauulat. sed ire post dnm recusat;  
 Quia uero sublimia precepta data sunt. p-  
 tuis comparatio aedificande sublimitatis  
 adiungitur. cuius dicitur; Quis enim ex uobis  
 uolens turrem aedificare non prius sedens  
 computat sumptus qui necessarii sunt. si  
 habet ad perficiendum. ne postea qua posue-  
 rit fundamentum & non potuerit perficere.  
 omnes qui uiderint incipiant in ludere ei di-  
 centes; Quia hic homo coepit aedificare  
 & non potuit consummare; Omne quod agimus.  
 praeuenire per studium considerationis debe-  
 mus; Ecce enim iuxta ueritatis uocem. qui  
 turrem aedificat. prius aedificii sumptus  
 parat; Sicutur humilitatis turrem ae-  
 dificare cupimus. prius nos praeparare  
 ad aduersa huius saeculi debemus; Hoc enim  
 in terrenum & caeleste aedificiu distat.

diuer. Ille habere non potest. & multas posses-  
 siones possidens magistrum requisit dicit;  
 Magister bone quid faciens uita aeterna pos-  
 sidebo. Qui uero precepta relinquendi omnia  
 audisset. tristis abscessit. & inde est angustia  
 animae in mente. unde fortis fuit labor in pos-  
 sessione; Qui enim in hac uita amabat super-  
 celsitudinis. tendendo ad aeternam patriam  
 habere noluit sumptus humilitatis; Conside-  
 randu uero quod dicitur; Omnes qui uiderint  
 incipiant in ludere ei; Quia iuxta pauli uocem.  
 spectaculu facti sumus mundo angelis & ho-  
 minibus. Et in omne quod agimus. considerare  
 occultos nostros aduersarios debemus. qui semper  
 nostris operibus insistant. semper ex nostro defectu gra-  
 tulari; Quos intuens propheta ait; Deus meus  
 in te confido non erubescam. Neque irideant me ini-  
 micis mei. In bonis enim operibus intenti. nisi contra  
 malignos spiritus solliciti uigilemus. ipsos inriso-  
 res patimur quos ad malum persuasores habemus.  
 Sed quia de conseruando aedificio comparatio  
 data est. nunc ex minore ad maius similitudo  
 subditur. ut ex rebus minimis maiora pensentur.  
 Nam sequitur. Aut quis rex iturus committere  
 bellu aduersus alium regem. nonne sedens pri-  
 us cogitat si possit decem milibus occurrere ei.

200

201

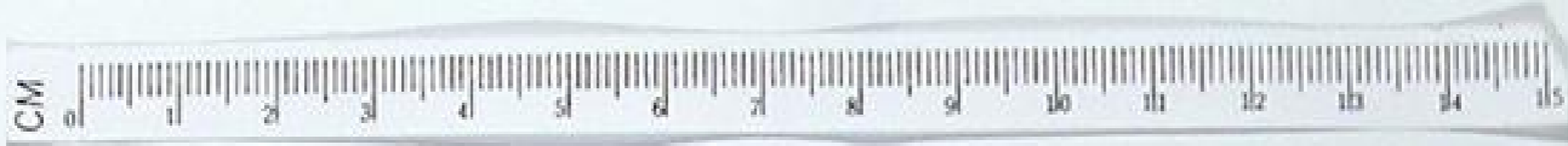
1 Cor 13

429-2-3

2017

2017

2000 2010  
 2020 2030



6

ergo aliter non potest fieri, ut non  
 cum illo in omni re, sed cum regibus  
 deorum ad iudicium venimus. Quod si  
 non in iudicio inferiorum, sed in superioribus  
 rebus, sed fortasse iam in operibus  
 culpatis, ad ista iudicia iam prava quaeque  
 rati declinamus. Nam quid ad reddendum  
 rationem cogitationis nostrae sufficimus? Na  
 m iugiter multo, ut dicitur: "is contra  
 quoniam non sufficit iste qui decem milia  
 venit. Quod non milia quippe ad iugiter milia  
 simplicia ad plura sunt." Nos autem simulta  
 perimur, ut ex exteriora nostra obiecta in iudici  
 tudine ferantur. Nam si suam luxuria car  
 nis abscissa est, tamen adhuc accorata fundat  
 abscissa nescit. Illi qui iudicaturus venit  
 exteriora simul & interiora iudicat, facta  
 pariter & cogitationes pensat. Cum dup  
 ergo exercitum extra simplicium venit, quoniam  
 iuxta solo opere preparatos, simul de ope  
 re & cogitatione discutat. Quid ergo agendu  
 est, nisi ut dum nos cum simplici exercitum contra  
 duplicem aliter sufficere nos posse speramus?  
 Dum adhuc longe est, legationem mittimus  
 rogemus, ut quae pacis sunt. Longe enim ee

non potest, ut quodammodo...  
 non foret ad...  
 factis...  
 uenerunt...  
 quam be  
 nignis...  
 opprimere...  
 hunc uide...  
 do tribuendo...  
 Singulariter...  
 oblata...  
 facti...  
 quibus...  
 adhuc...  
 totum...  
 sua...  
 et ad...  
 reparamus...  
 fit...  
 memoriam...  
 Non longe...  
 cum...  
 uinculis...  
 tatem...  
 quo...  
 singulas...



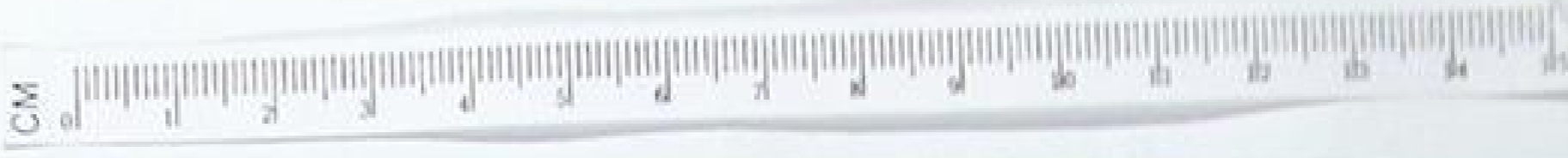
Ms. B. 1. 36

17  
**Imo magis**  
**damnum**



dilectissimi quibus laqueos diaboli obtinerent  
instruxit. in qua hoc famulus suus saluber-  
rimum contulit. ut contra omnes inimici dolos for-  
titudine se continentiae & operibus pietatis ar-  
marent. Ille enim qui ab initio primis hominibus  
in dicitur cybi inseruit appetitum. & male crude-  
lis per inlecebram edendi omnium concupiscentiarum  
virus infudit. eas de fraudes retractare non de-  
sinit. & in natura quam se suis seminibus esse utra-  
tam. sationis suae germinem inquirat. ut ad labe-  
factanda studia uirtutis desiderium uoluptatis  
accendat. quoniam poena ipsius punctione christiana nec  
eorum potest animos aliquomodo ledere. quino  
ueri auxiliante domino in sua carne regnare. Igitur  
moderatione seorsumque opposito frenandae sunt rebel-  
les cupiditates. nec sinendum est ut casti & spiritali-  
bus desideriis corporales concupiscentiae reluc-  
tentur. Agnoscat interior homo exterioris su-  
i esse rectorem. & mens diuino gubernata domina-  
tu terrenam substantiam in bonae uoluntatis cogat  
obsequium. Nec enim deest nobis adhuc ordinem  
conseruandum. misericordissimi regis auxilium  
quoniam saluberrime obseruantiae ratione forma-  
uit. Praeficiens nobis praetemporum recursus quos-  
dam ieiuniorum dies. in quibus castigatione corpo-  
rum uirtus roboraretur animorum. Huius autem  
remedii munus dilectissimi. & iam in isto quis sep-  
timus est misericordis dispositus est. quod nos prompta eue-  
nit alacritate suscipere. ut praeter illam abstenen-  
tiam qua quisque se peculiariter atque priuatim. se-  
cundum modum suae possibilitatis exercet. haecque

omnibus simul indicit. animosius celebratur. Nam  
in omni agone certaminis christiani. utilitas continen-  
tiae plurimum ualeat. Ita ut qui de seuis simorum  
demonum spiritibus qui ab obsessis corporibus nullis ex-  
orcizantum fugant imperis. sola ieiuniorum  
& orationum uirtute pellant. Dicente domino. Hoc  
genus demoniorum non erit. nisi ieiunio & ora-  
tione. Gratae ergo deo & terribilis diabolo ieu-  
nantis oratio. nec lateat quantum adquirat salutis  
suae. quae tantum praestat alienae. In hac sane ob-  
seruantia dilectissimi. quamuis omnes nos unanimiter  
oporteat esse deuotos. si qui tam sunt quorum uolun-  
tati aliqua obstitit infirmitas. laborum qui super-  
uires est. corporum redimant in pendis facultatum.  
Multa enim sunt opera pietatis. quae ipsa medendi  
necessitate merito ampliore comedunt. si ieiunari-  
um purificatione studio benignitatis adqui-  
rant. Nam cum hi qui nihil de humilicatione omit-  
tunt ieiunii. sub sterili fatigatione desudant. si  
si elemosinarum qua possunt erogatione seificat.  
Dignum est ut in alimoniam pauperum abundantior  
sit eorum largitio. quorum ad abstinentiam minor est  
fortitudo. Quod ergo quis in sua sibi infirmitate  
non denegat alienae inopiae libenter impendat. & pro-  
prium necessitate faciat sibi cum indigente comu-  
nem. Non culpatur infirmus ieiunium. a quo cibos  
accipit pauper esuriens. nec escam sumendo pollut.  
qui elemosinam incipiendo mundatur. Dicente  
domino. Date elemosinam & ecce omnia mundata uobis.  
In quo opere dilectissimi. & iam hi qui ab epularum  
delectatione se continent fructus sibi debent mi-



sericordie comparare. utq̄ abundantius seminauerunt. copiosius metant. Non enim unquam agricolę suo seget ista metant. aut incertam spem habet operis cultura pietatis. Quicquid hoc modo serentis manu spargitur. n̄ est uirtu non repens crechit. non grandio p̄sternit. incolumer semp̄ sine. omnis pietatis expense. nec solum integre manent. sed & modo augentur. & qualitate mutantur. De terrenis celestia p̄deunt. de paruis magna gignunt. & temporalia donum in p̄mium exensit ad eternum. Quisq; igit̄ diuitias amat. quisq; multiplicari quae possides cupiscit. In haec lucra accendere. in haec reru tuaru augmenta suspira. De quib; nihil fur abripit. nihil tinea corrumpit. nihil rubigo consumit. Noli desperare de senore. noli accipiente diffidere q̄d uni horu fecistis. mihi fecistis.

Quis dicat intellege. & apud quem oper tuas e locis p̄spicacibus fidei oculis securus agnosce. n̄ dubitad de receptione cui xpi est debitor. non sit anxia liberalitas nec triste ieiunium. hilarem enim dactorem diligit dr̄. Quis fidelis est in uerbis suis. & abundantem largitate tribuit. qui benigne largienda donauit.

**ITEM SERMO CUIUS SUPRA**

**M**o exortendam dilectissimi misericordiam di. & ad renouandū statum humane fragilitatis. quā ualeant religiosi ieiunia. scōy p̄phā rum predicatione cognoscimus. quid diuine uirtutis. quā frequentē populus incidat. nisi ieiunio

etiam posse al. Unde & iohel propheta ammonet dicens. Haec dicit dñs dr̄ ur. Conuertimini ad me ex toto corde uro in ieiunio & flāu & planctu. & dirumpite corda ura & non uestimenta. & conuertimini ad dñm dñm urm. quia misericors est & p̄ciens & magnanimis. & multū misericors. & iterum. Scificate ieiunium. predicatē curationē. egregate plebem. scificatē ecclesiam. Quae cohortatio ditmi nr̄i quoq; est amplectanda temporib; quia huius curationis remedia. & iā anob̄ necessarie praedicantē. ut in obseruantia scificatiōis antiq̄e q̄d perdidit iudaica p̄uaricatio. adquirat xpiana deuotio. Diuinarum autē reuerentia sanctionū inter quib; & spontaneę obseruantias studia habet semp̄ priuilegiū suum. ut sacretus sit q̄d publica lege celebratur. Quā q̄d priuata institutione dependitur. Exercitatio enim cōtinētię quā sibi quisq; p̄prio indicit arbitrio. ad utilitatē cuiusdam p̄tinae portionis. Ieiunium uero q̄d uniuersa ecclia suscipit. neminē a generali purificatione se iungit. & tunc fit potentissimus di populis. quando in unitatē seę obediētiā omnium fidelū corda e ueniunt. & in castis militae xpianę. similis ex omni parte p̄paratio. & cadē est ubiq; munitio. Firmat licet. cruenti hostis p̄uigil furor. & latebrosas undiq; p̄tendat insidias. neminem tam capere. neminem poterit uulnerare. si nullū in eum. nullū desidem. nullū inuenit ab opere pietatis ex



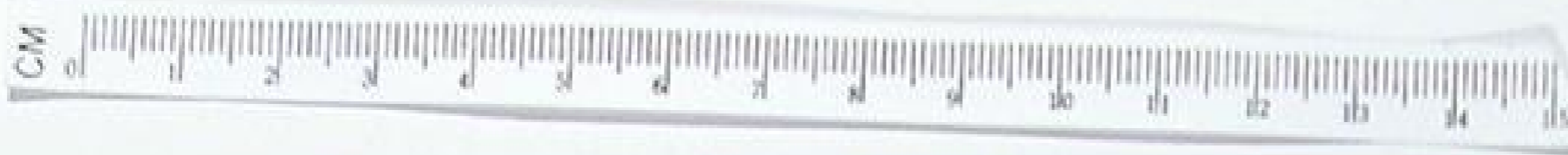




homo inter homines uiuens. sic ad eum anhelat & quod  
 desiderat. ut tamen hunc non deserat. cum quo currit  
 bat. Et sic huic adiutorium ferat. ut ab illo nulla  
 tenus periret ad quem festinabat. Sciendum  
 quoque est quod ipsa dilectio proximi. in duobus p  
 ceptis sub diuiditur. Cum quidam sapiens dicit.  
 Omne quod tibi fieri. uide ne ipse alteri facias.  
 Et per se & ipse caritatis praedicat dicens. Quae  
 uultis ut faciant uobis homines. & uos eadem facite  
 illis. Si enim ad impendi nobis recte uolumus.  
 aliis impertimur. & quod fieri nobis uolumus. hoc  
 aliis facere ipsi de uolumus. caritatis uera inle  
 sa seruabimus. Sed nemo cum quem prius diligit.  
 habere prius caritatem putat. nisi prius ip  
 sam uim suae dilectionis examinet. Nam si quis  
 quem libet amat. sed propter dominum non amat. Iste  
 caritatem non habet. sed habere se putat. Cari  
 tas uere est. cum & in deo diligitur amicus. & propter  
 deum diligitur inimicus. Ille enim propter deum  
 diligit eos quos diligit. qui & eos iam diligere.  
 a quibus non diligitur scire. Probari enim caritas.  
 per solam odium aduersitatem solent. Unde & per  
 se & ipsum dominus dicit. Diligite inimicos uros.  
 bene facite his. qui uos oderunt. Ille ergo se  
 curus amat. qui propter deum & illum amat. a quo  
 se intellegit non amari. Magna sunt haec.  
 Atta sunt haec. & multas ad exhibendum diffici  
 lia. sed tam istae sunt uestes nuptiales. Quis  
 quis hanc recumbens in nuptiis non habet. iam sol  
 licitus moueat ingrediente rege. quando mita  
 tur foras. Ecce enim dicitur. Inter uos ex ad

nuptias ut uideret discumbentes. & uidit ibi  
 hominem non uestram ueste nuptial. Nos sumus  
 fratres karissimi qui in nuptiis uerbi discumbimus. qui  
 iam fidem in ecclia habemus. qui scripturae sacrae  
 epulis paschimur. qui in unitate fidei deo ecclesiam  
 esse gaudemus. Considerate ergo sic in nuptiali  
 ueste adhas nuptias euenistis. cogitationes uras  
 in inquisitione discutite. de rebus singu  
 lis. arda uera trutinata. Si uero contra nullum  
 odium habetis. si contra felicitate alienam nul  
 la uos inuidie face succenditis. si per occultam ma  
 liciam nemini nocere festinatis. Ecce rex ad  
 nuptias ingreditur. & cordis uestrum habitum exem  
 platur. Atque ei quae caritate uestram non inuenit.  
 prius iratus dicit. Amice quomodo huc in  
 trasti. non habens uestem nuptialem. Mirandum  
 ualde est fratres karissimi. quod hunc & amicum uocat  
 & reprobat. Ac si apertius dicit. Amice & non ami  
 ce. Amice per fidem. sed non amice per operationem.  
 At ille obmutat. Quia quod dici sine gemitu non  
 potest. in illa distractione. ultime increpacio  
 nis. omne argumentum cessat excusationis. Quis  
 pe quia ille foris increpat. qui testis est scientiae  
 intus animu accusat. Sed inter haec sciendum est.  
 quia quisquis hanc uestem uirtutis habet. sed ta  
 men adhuc profectus non habet. Ad purgatis ingressu  
 desperare de uero non debet. quia ipse quoque spiritus  
 nobis per psalmistam tribuens dicit. In profectum  
 meum uiderunt occidit. & in librotuo omni ser  
 bentur. Sed quia per uerba in se ratione ha  
 bentis. & infirmitas diximus. tunc in hanc.

Ende des XI ten Jahrhunderts

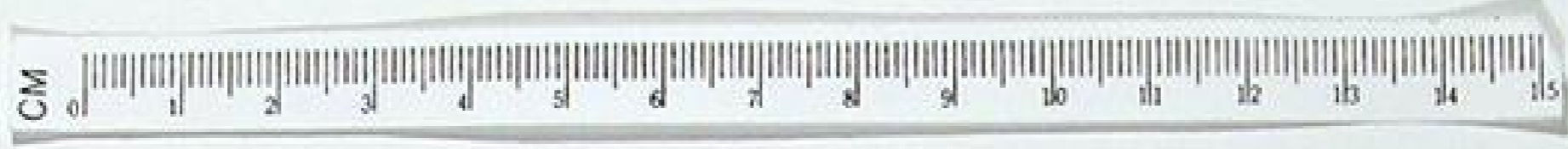


de qua apostolus ait misit facie quia xpm  
 significat & ex ponte Liberauit na  
 que de egypta a seruitute per mare ru  
 brum uenit in desertum in quo per annos  
 quadraginta donec ad terram repro  
 missionis ueniret iter agebat. qui quo  
 dam tempore fame ac siti fatigatus in  
 heremo clamauit ad moysen deus  
 orante moyses sicut scriptum est. Pluit  
 illis manna manducare panem cae  
 li dedit eis. Rursum quoque precepit ut  
 percuteret uirga peram quod dum  
 faceret exiit aqua de petra & bibit  
 populus. Unde dicitur in psalmo.  
 Quod percussit peram & fluxerunt  
 aquae. Nos ergo fratres karissimi nos sumus  
 populus dei qui de egypta a seruitute iugis  
 per mare rubrum liberaui eua simus.  
 quia per aquam baptismi remissionem  
 peccatorum quae nos premebant accepi  
 mus. Nos qui uicem erumnas uitae qua  
 sunt siccitate heremi promissum patriae  
 caelestis expectamus in gressum in  
 quod uidelicet heremosi periclitamur  
 ac fame spiritali deficere si non  
 redemptoris nostri dona confirmant.  
 si non incarnationis eius sacramenta  
 renouant. Ipse enim manna quae  
 nos uictu caelesti ne in huius scilicet tenere  
 deficiamus recreat. Ipse petra quae  
 spiritalibus nos domus inebriat quae ligno

crucis percussa po  
 delatere manna uit  
 gelo Ego sum panis  
 men non esuriam & qu  
 tidum unquam Ego  
 rarum pro die pi  
 res saluat. Quod  
 atque ad peram  
 Quia primum  
 tionis abluit de  
 sacri altaris  
 in ac sanctum  
 te hanc de  
 & primas p.  
 & in qua totus  
 immobilis &  
 quam ipsa  
 us exponit  
 tuis merito  
 re cordibus  
 ana quiete  
 spiritaliter  
 Quamquam  
 simplici  
 agenda mon  
 ut huius  
 nulla libe  
 rente. nulla  
 dei firmi  
 huius temp  
 redemptoris



[The page contains two columns of handwritten text in a cursive script, likely from the 16th or 17th century. The left column is partially obscured by a large, dark, irregular stain that covers the lower half of the page. The right column is more legible and contains several lines of text, including words like 'p[er] hoc q[uo]d posside[n]s' and 'videtur obli[ter]'. The paper is aged and shows signs of wear, including a large tear on the left side.]



gaudere in illis. Affert ille  
 superni gaudii quanta sint gaudia ange-  
 lorum choris inter eos cum beatissimis spi-  
 ritibus gloriae conditoris sui assistere. pre-  
 sentem deum in conspectu mentis semper  
 lumen uidere. nullo mortis metu affici  
 incorruptionis per pelagus munere laeta-  
 ri. Sed ad haec audita inardescit animus.  
 ubi illic cupit assistere ubi se sperat sine  
 fine gaudere. Sed ad magna premia per-  
 uenire non potest. nisi per magnos labores.  
 Unde et paulus egregius predicator dicit.  
 Non coronabitur nisi qui legitime certau-  
 erit. Delectat igitur mentem magnitu-  
 do premiorum. sed non deterrere certam  
 laborum. Unde ad se uenientibus ueritas  
 dicit. Siquis uenit ad me et non odit patrem  
 suum et matrem. et uxorem et filios et  
 fratres et sorores. adhuc autem et animam  
 suam. non potest meus esse discipulus. sed per  
 cuncta milia. quomodo parentes et car-  
 naliter propinquos precipimur odisse.  
 qui iubemur et inimicos diligere. Et certe  
 de uxore ueritas dicit. Quod si iunxit  
 homo non separet. Et paulus ait. Uiri dili-  
 ge uxores uas sicut et christus ecclesiam. ecce

cepta per adiuuat. et magis per discere  
 et carnaliter. quod nobis carnis cogna-  
 tione cum non sint. quos proximos nouimus  
 diligamus. et quos ueritatem in uadi pati-  
 mur odiendo et ferendo noscimus. Quasi  
 enim podium diligere carnaliter sa-  
 piens dum parat. non auditur. Ut  
 ait dominus demonstretur erga proximos  
 odium non debet affici. sed decari-  
 tate addit per dicitur. Adhuc autem et ani-  
 mam suam. Odissimus precipimus proximos  
 odisse animam non debet. ergo quia ad ui-  
 do debet odisse per dicitur. quis cum odit sicut  
 semetipsum. Tamen et bene nostram animam  
 odimus. cuius odium deest. non ad qui  
 esimus. cum eius odium frangimus. eius uo-  
 luptatibus relucet. ergo contemptu  
 ad melius ducit. podium amatur. sic  
 sic nimirum exhibet. nostris odi discretionem  
 debemus. et diligamus quod sunt.  
 et habemus odio. nobis tenere obsis-  
 tunt. Certe dicitur. ierosolima pergerat.  
 propheta agebat. illius adprehendit.  
 suisque pedibus. Uirum cuius haec  
 Zona est. sic alligat. ierosolima. sed is qui  
 animam suam perdit. et dicebat. Ego non soli-

5  
 Ad hunc librum  
 dicitur  
 Titulus IV



tam de peccati morte solentur. Ab hac ergo  
 discretionem odium. trahimus formam ad  
 odium proximi. Ametur quilibet in hoc mun-  
 do aduersarius. sed in uia diuini contrarius n̄ ame-  
 tur. etiam p̄p̄inquis. Quisquis enim iam ad eterna  
 concupiscit. in ea quam adgreditur. causa diuina  
 patrem. extra matrem. extra uxorem. extra  
 filios. extra cognatos. extra semetipsum fieri  
 debet. ut eo uerius cognoscat d̄m quod in eius  
 causa neminem recognoscit. Multum namq;  
 ē quod carnalis affectus intentionem mentis di-  
 uerberant. cuiusq; ad eam obscurant. Quos ta-  
 men nequaquam noxios perimus. si eos p̄t̄m  
 do tenemus. Amari ergo sunt proximi in-  
 pendenda caritas. omnibus. et propinquis et ex-  
 tranis. nec tamen p̄t̄m caritatem diuini amore  
 flectendum. Scimus. ut cum de terra phili-  
 stinam arcadum ad terram israhelitarum rediret.  
 plaustrum superposita est. et uaccę plaustrum sub  
 iuncta sunt. quae factae fuisse memorantur.  
 quarum filios clauserunt domi. Et scriptum est.  
 Ibant autem in directum uaccę per uiam qua ducit  
 bechsamis. uno itinere gradiabantur p̄ gentes  
 et mugientes. et non declinabant neq; ad dexteram  
 neq; ad sinistram. Quid igitur uaccę nisi fideles  
 quosq; in ecclesia designant. Quid uero sacri eloqui

clinant a recto itinere. qui arcandi portant  
 in mente. Ecce enim uaccę bechsamis per-  
 gunt. bechsamis quippe dicitur domus solis.  
 Et propheta ait. Uobis autem quia in orientem  
 orientur sol iustitiae. Surgatur ad aeternam  
 solis habitationem tendimus. dignum profecto ē  
 ut de diuino itinere pro carnalibus affectibus  
 n̄ declinemus. Tota enim uirtus pensandum  
 est. quod uaccę diuini plaustrum subpositę pergunt  
 et gemunt. dant ab uentis mugitus. et tamen  
 declinare non deflectunt gressus. Sic mi-  
 mirum predicatoris diuini. sic fideles quique eē  
 intra sanctam ecclesiam debent. ut compatiantur  
 proximis p̄ caritatem. et tamen de uia di-  
 uini exire p̄ compassionem. Hoc ipsum uero  
 animae odium qualiter exhiberi debet.  
 ueritas subdendo manifestat dicens.  
 Qui non baulat crucem suam et uenit post me.  
 n̄ potest meus eē discipulus. Crux quippe  
 actus dicitur. Et duobus modis crucem diuini  
 baulamur. cum autem p̄ abstinentiam carnem affli-  
 gimus. aut per compassionem proximi neces-  
 sitatem illius nostram putamus. Qui enim dolo-  
 rem exhibet in aliena necessitate. crucem  
 portant in mente. Sciendum uero est quod sunt  
 nonnulli qui carnis abstinentiam non prodo.

LIBRARIUS